

Ivóvíz a „semmiben“

Ki a fogyasztó? — Víz az állam számláján

A Szovjetunióban hétfőn, tegnap föld körüli pályára juttatták a Kozmosz-274 jelzésű mesterséges holdat, hogy műszerei segítségével folytassák a régebben bejelentett szovjet űrkutatási program megvalósítását.

A szputnyik ráteri pályájára. Berendezése kifogástalanul működik. (MTI)

Évekkel ezelőtt Szegeden nehezen „kapaszkodott” fel a víz a II., III. emeleti lakásokba, különösen nyáron. Akkor is inkább éjjel csöpögtek a csapok, nappal „kiszáradtak”. Az új kutakkal és tározókkal most naponta 40 ezer köbméter vizet biztosít a városnak a Szegedi Víz- és Csatornamű Vállalat, de csak átlagban 32–33 ezer köbméter fogy el. Nyáron viszont kellene vagy 45–46 ezer köbméter is, hiszen tavaly júliusban 1 millió köbméter vi-

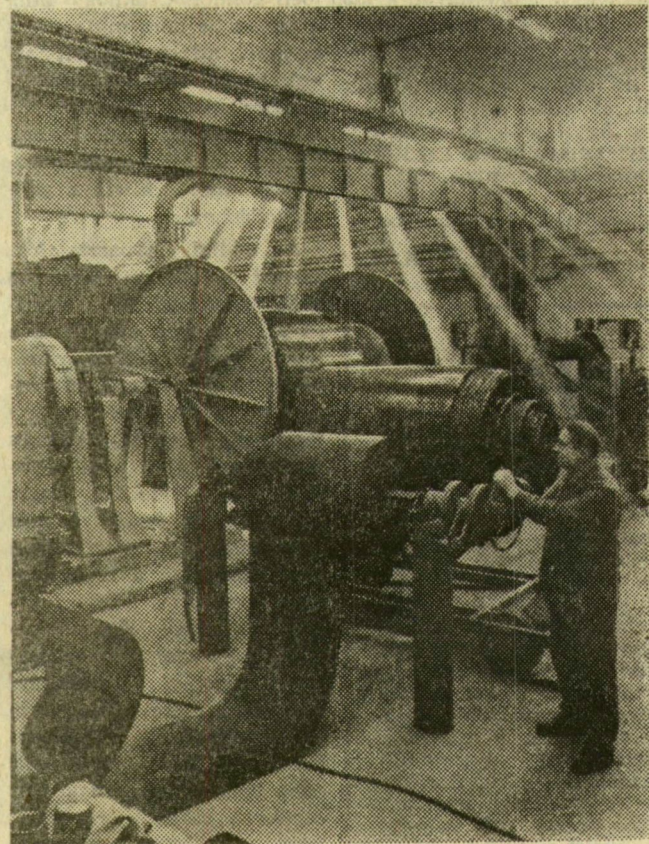
zet „írott” meg a város. Persze nem az átlagosra, hanem a maximális fogyasztásra kell készülni, a csúcs-időszakokra, amikor a sok víz is kevés.

A vízművek tervei szerint 1970-ben átlagban 35 ezer, maximálisan 45 ezer köbméter vizet kap Szeged naponta. 1980-ban az előbbi számok így változnak: átlag 56, maximum 73 ezer köbméter. Kétezerben viszont a napi átlag 98 ezer, csúcsidőszakban 130 ezer köbméter víz lesz naponta. Az arány most ez: a napi vízmennyiség felét a lakosság fogyasztja el, 30 százalékát pedig az ipar. Függetlenül attól, hogy a jövőben melyik fogyasztó „szalad” előre, a szükséges vizet elő kell teremteni. A víz- és csatornaműveknél ezt úgy mondják, hogy meg kell teremteni. A lényeg ugyanaz, és még valami: a víz pénzbe kerül.

addig a fogyasztók tízezer vízmérő óráját kell leolvasni. Az utóbbiakat két évenként le kell cserélni, hitelesítésre. Elvileg tehát a fogyasztók vízmérő órái jók, következképpen senki sem juthat több vízhez kevesebb fizetségért. Sajnos Szeged vízhálózatának felemás — alacsony és magasnyomású — arculata és más tényező megcáfolja az elvet és a logikát. Az alacsony nyomású vízhálózatú területeken sosem kellett vízdíjat fizetni. Egész városrészek kaptak azonban újonnan magasnyomású vizet — sajnos sokszor a régi, elavult hálózatban —, viszont nem követelték meg, hogy minden házban a szabványnak megfelelő vízmérő aknákat építsenek. A fogyasztók úgy voltak és vannak vele: akinek nem tetszik a hevenyészett és a vízórát is tönkretévő talajvíz áztatta akna, építsen másikat. Ilyenformán a mélyfektetési területeken sokezer vízmérő órán egyszerűen nem lehet leolvasni a valóságos fogyasztást. Ezer meg ezer fogyasztó olyan minimális átalányt fizet, hogy azt szinte szívesen odafigetne. A posta, az áram- és gázszolgáltató megteheti, hogy az ellene vétő ügyfelét kizárja a fogyasztásból. A vízhálózattal törvény védi nálunk, abból nem lehet kizárni senkit semmiért.

Az újonnan épített magánházaknál már hatóságilag megkövetelik a szabvány szerinti vízmérő aknákat. A régi házaknál nem, meghozzá akkor sem, ha most, vagy ezután jutnak magasnyomású vízhez, amelyet pedig a kerületi tanácsok továbbra is szorgalmaznak. Ezek szerint nyilvánvaló, hogy a 2 millió 400 ezer köbméter vízvesztés kiegészítését számla marad mindaddig, amíg az egyik oldalon követelünk, mármint magasnyomású vizet mindenhol, a másik oldalon viszont ezután is tartozunk, azaz gondjával magára hagyjuk a vízmű vállalatot, hogy bajlódjon a szinte filléres tételű átalányokkal, s a vizek továbbra is elfolyjanak a „semmibe”.

Lódi Ferenc

HEVEDEREK. Az Országos Gumiipari Vállalat szegedi EMERGE gyáregységében nagy mennyiségű különféle hevedereket is készítenek. Képünkön: részlet a hevedergyártó üzemszéből

Válaszol az illetékes

Lesz Stromfeld utca

Az I. kerületi tanács vb elnökhelyettesétől kaptunk választ Kiss Sándor olvasónk javaslatára, hogy Szegeden is nevezzenek el a Tanácsköztársaság egyik kimagasló alakjáról, Stromfeld Aurélról utcát. A tanács a javaslatot elvetette, de nem a Kiss Sándor által javasolt utca, hanem valószínűleg annál nagyobb fogja ezt a nevet viselni, amivel valószínűleg Kiss Sándor is elégedett lesz.

Nem történt szabálytalanság

Hogyan válsam ki a pénzt? címmel megírtuk Ungi Kálmán kiskundorozsmai olvasónk panaszát. Nevezetesen: a postahivatal nem adja ki a takarékkönyvből a pénzt, mert olvasónk nem tudja úgy leírni a nevét, mint 11 évvel ezelőtt, amikor a takarékkönyvet váltotta.

A szegedi postaigazgatóságtól kapott válasz szerint a postahivatal helyesen járt el, amikor nem adta ki az összeget. Elsősorban a takarékkönyv tulajdonosok érdeke, hogy félreérthető esetekben a pénzt ne adják ki.

Olvasónk esete rendkívüli, hiszen betegsége miatt személyesen nem mehetett el a postára. Ezért a postahivatal egyik dolgozója felkeresi olvasónkat a lakásán, hogy előtte töltsék ki és írják alá a visszafizetési bizonylatot. A postaigazgatóság javasolja, hogy levélírónk gyógyulása után folytatódó betegsége miatt állíttassanak ki, vagy pedig a régi betétkönyv megszüntetésével váltsanak be mutatóra szóló takarékkönyvet, hiszen ezt a postahivatal a bemutatónak kifizeti.

Leszállás a középben!

Bene Antal (Zákány utca 10.) olvasónk panaszos levelének kérdését közöljük: lehet-e vagy nem a hátsó ajtón is leszállni a villamosról? A Szegedi Közlekedési Vállalat válasza szerint a csúklós villamosokon a könnyebb és gyorsabb fel-

és leszállás miatt szabályozták az utazóközönség „mozgását”. A hátsó ajtón csak felszállni lehet, hogy az utasok egymással szembe ne tolongjanak, hanem a középső és az első ajtó irányába igyekezzenek, ahol könnyebben leszállhatnak.

Veszteség

Tavaly 11 millió köbméter vizet fogyasztott el Szeged, viszont a vízművek csak 8 millió 800 ezer köbméter vizet tudott számlázni. Az iparnak és a közületeknek köbméterenként 3 forint 50-ért, a lakosságnak pedig 90 fillérért. Vagyis az ipar és a közületek együttes fogyasztásáért számoltak 4 millió 400 ezer-szer 3 forint 50-ét. A lakossági számla összege viszont 4 millió 400-szer 90 fillér, 2 millió 200 ezer köbméter vízvesztéséről viszont nincs, nem készíthetett számla. Ennyi víz elfolyhatott?

Netán rosszak az órák, vagy hibásan számolt a vízmű? S egyáltalán az új gazdasági mechanizmusban lehet így „könnyelműsködni”?

Kár lenne szépítgetni

Szilágyi Lászlónak, a vízmű főmérnökének véleménye szerint 10 százalékos vízvesztés elmeget, el is megy a kutak időszakos öblítésével, csőrepedésekkel. Tizenöt százalékos veszteségnél már jobban oda kell figyelni az okokra. A 20 százalék feletti veszteség már túl van az „illedelemes” határon, s egyáltalán meg kell nézni, hogy miért nem annyi vizet adtak el, amennyit a kutak „termeltek”.

A kutak főmérője sajnos olyan jók, hogy más városokból is ide járnak tanulmányozni működésüket, beszállásukat precízitását. Különben is a kontroll, a hatások és a felhasznált energia mindent bizonyít. Statisztikailag lehetne ugyan szépíteni a dolgon. Csak hogy önmagukat miért csapnák be?

Egyenlőtlen teherviselés

A magyarázat kézenfekvő: amíg a főmérők hat helyen mértek a hálózatba jutó vizet,

Elutazott

a Komszomol-küldöttség

Hétfőn elutazott Budapestől a Komszomol Központi Bizottságának küldöttsége, amely a KISZ Központi Bizottságának meghívására látogatott hazánkba a Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulóját köszöntő ünnepségekre.

A delegációt elutazása előtt fogadta Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára is, J. M. Tyaszelnikov. A Komszomol Központi Bizott-

ságának első titkára, a delegáció vezetője tájékoztatót tartott a KISZ Központi Bizottságának munkatársai, valamint a megyei KISZ-bizottságok titkárai számára a Komszomol tevékenységéről és terveiről. A KISZ Központi Bizottsága KISZ-érdeméremmel tüntette ki J. M. Tyaszelnikovot és Pavel Beljajev úrhajós ezredesét, a Szovjetunió Hőseit, aki ugyancsak tagja volt a delegációnak.

Csavar a gépezetben?

A lig egyéves ház lakói panaszkodnak: minduntalan elromlik a levezető csatorna, bűzös víz árasztja el a lomkamrákat. A hozzáértők ki is derítették, hogy valószínűleg annak idején az építkező munkások dobálták tele hulladékkal, hanyagságból. A csatornanyílás közel volt, minek cipelték volna odább a szemetet.

Elgondolkodtam ezen, és az ötvenes évek Latabár-filmje jutott eszembe, a ruhagyári kisemberről, aki nagy-nagy szerelmében hanyagul varrja föl a gombokat egy nadrágra, s — a selejt nem ver bottal — éppen azt veszi aztán meg az üzletben. Így történik, hogy a randevún a legboldogabb percek közeledtén a hőzöngét tartó cérna fölmondja a szolgálatot, s a nadrág engedelmeskedik a nehézségi erőnek.

Minden darabossága, erőltetettsége ellenére annak a kisfilmnek bájos tanulsága megmaradt bennem. Ahogy gyerekfejjel képzeltem: minden ember egy-egy alkatrezz a társadalom hatalmas gépezetében, és bármint tesz, tudnia kell, hogy egyszerre cselekszik másokért és önmagáért. Arra gondoltam akkor, hogy valamennyien kisebb vagy nagyobb csavarok vagyunk ebben a gépben, amelynek súlya alatt csak azért nem omlunk össze, mert közösen viseljük.

Értebbésszel már rá kellett döbennem, hogy mennyire gyerekes volt ez az elképzelésem. Túlságosan leegyszerűsítette a képzetet, hiszen az ember éppen azáltal válik el a természetnek vele együtt alakult vagy általa is alakított részétől, mert nem mechanikus a cselekvése, nem csak ösztönei kötik a közösséghez, hanem gondolkodó volta is.

Úgy hiszem ma már, nálunk a szocialista emberi közösségnek azáltal lehet teljes értékű tagja valaki, ha minden pillanatban fel tudja mérni cselekedeteinek súlyát, azt, hogy amit tesz, javára lesz-e a társadalomnak is. S amikor a gondolatok és érzelmek első botladozásai után — akár csak a kisgyerekekben a beszéd, vagy iskolában az írás — készséggé válik benne ez a gondolkodásmód, akkor lesz szocialista emberré.

Egy ember életében mindez bekövetkezhet néhány év alatt, egy társadalom életében emberöltőket jelenthet, amíg minden egyes tagja felnő az első években kialakított eszményhez. Addig is hozzá kellene azonban szoktatni önmagunkat ahhoz, hogy úgy cselekedjünk, mint a társadalom gondolkodó egyedei. Mert meglehet, hogy a hanyagság egyszer közvetlenül rajtunk bosszulja meg magát.

Közvetve minden bizonytalanság a társadalmi viszonyok okozott bármilyen kár a mi zsebünkbe is belenyúl. Ha egy új ház idő előtt tönkremegy, akkor esetleg éppen a mi, régebbi otthonunk tatarozásától vonja el a pénzt. Nem szólván arról, hogy hányfajta apró bosszúságot kapunk vissza naponta, esetleg megérdemelten — az apró, egy nemzet gazdaságához viszonyítva eltörpülő károk egy kisebb közösségben okozhatnak olyan kárt is, amit nem lehet anyagi mércével mérni.

Nemrégiben egy egész ország láthatta Miller drámájában, az Édes fiamban, annak az embernek a tragédiáját, aki életében egyetlen egyszer önszerepében foglyaként a társadalom ellen cselekedett. Láthatjuk arcát a képernyőn abban a pillanatban, amikor megérti bűnét, süllyed, és összeroppanva arról beszél, hogy egy ember is követhet el olyan hibát, ami végzetessé válhat egy közösségre.

Ez a tragikus igazság hatványozottan igaz a mi társadalmunkban is. Azzal a különbséggel, hogy nálunk a közösség létét védő erők sokkal hatalmasabbak, mint egy kapitalista országban. Mindennapjainkban is ezeknek kell érvényt szerezni. A nagy társadalmi forradalmak belől minden ember azzal vívja meg mindennapi forradalmát, hogy tudatosan méri magát a jövő mértékével: a kommunista gondolkodást és a cselekvést fejleszti magában készséggé.

Veress Miklós

Napirenden a művészeti nevelés

Kapjon nagyobb teret az iskolákban a művészeti oktatás, új formákkal gazdagodjék a művészet és a közönség kapcsolata, váljék a sokoldalú műveltség részévé a vizuális kultúra is — egyebek között ilyen vélemények kaptak hangot a vitában azon a központi vezetőségi ülésen, amelyet hétfőn tartott a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége. Vass Imre főtitkár elnököt a Fészek klubban rendezett

tanácskozáson. Napirenden a népművelés minden területén az időszerű téma szerepelt: valamennyi korosztály művészeti nevelése iskolai és iskolán kívüli formában.

Szigeti Zsuzsa, a szövetséghez tartozó Képzőművészeti Szakszervezet titkára mondott vitaindítót. Egyebek között hangsúlyozta, hogy a művészeti nevelés nemcsak társadalompolitikai feladat, hanem művészeti érdekvédelem is, mert csak igényes közönség lehet termékeny közeg a szocialista művészet kibontakozásához. A kulturális nevelő munkában az egyik leghatékonyabb forma a mindinkább fejlődő tömegkommunikáció. Például a televízió, amelynek ma már — az 1958. évi 16. ezerrel szemben — mintegy másfélmillió, előfizetője van. Öröndetes, hogy újabban szaporodnak azok a műsortípusok, ahol nemcsak ismereteket közölnek, hanem magát a közönséget is aktivizálják, gondolkodásra készítik, kikérik

véleményét, mi több meghallgatják észrevételeit. A legfrissebb keletű ilyen adások közé tartozik a tv-galéria.

Szó esett a központi vezetőség ülésén arról is, hogy a kulturális alapba kerülő kulturális járulékokat — amelyek az elmúlt év elejétől esedékesek — a vállalatok, forgalmazó szervek a művelődésügyi tárca területén többnyire rendben befizetik, más főhatóságú vállalatok viszont meglehetősen „elhanyagolják”. A befizetési rendelkezésből ugyanis hiányzik a szankció, s ezt — amint több felszólaló is hangsúlyozta — mielőbb meg kellene teremteni.

A műkedvelő művészeti csoportok, alkotó körök együttes taglétszáma 40 ezer fölött jár, s ez a gárda egyik bázisává vált a felnőttek esztétikai nevelésének, közvetlenül és közvetve egyaránt, az iskolákban biztatottak a kezdeti eredmények a filmesztétikai oktatással kapcsolatban.